

РЕЗИЮМЕТА НА ТРУДОВЕТЕ

на д-р Недка Капралова,
представени на конкурс за заемане
на академичната длъжност „доцент”
по Българска литература 05.04.02 (Литература на Българското възраждане)
в Института за литература – БАН

I. Монографии.

„И ще господарува мъжът ти над теб” (още за жените в културата). Архив на семейство Елисавета и Христо Караминкови. София: ЛИК, 2011.

Монографията внася в научно обръщение отрит и подготвен за печат архив от епохата на Българското възраждане – писма и документи – на семейство Елисавета и Христо Караминкови.

Направен е опит да се изследват в диахронен план проблемите на мъжкото господство и женската подчиненост в патриархалния културен модел през някои аспекти на женската инициация, проследени през езотеричното, магическото и приказното, през библейското, за да се достигне до личностно-изповедното в писмата на Ел. Караминкова.

Постъпателното изграждане на представите за женското посвещаване и придобиването на „женското знание”, за неизменното място на жената в обредни, културни и социални изяви, се опира на проследена типология на отделни явления и обредни практики, очертаващи различни културно-исторически парадигми.

Постепенно създаденият образ на женската инициация се конкретизира в личната кореспонденция на Елисавета Караминкова.

II. Сборници.

1. *Безсмъртната вселена / L'Univers immortel.* Сборник по случай 90-годишнината на Клод Леви-Строс. Съставителство, редакция, предговор и превод на френски Н. Капралова (на български и френски език). София: Карина М, 1998.

Сборник, посветен на видния френски етнолог и антрополог Клод Леви-Строс, с

участието на български и чуждестранни учени.

2. *В търсене на митичната тъкан / A la recherche de la texture mythique*. Сборник с научни изследвания от конференцията в Пловдив, 15–17 септември 2000 г. Съставителство, редакция, превод на френски Н. Капралова. (на български и френски език). София: Боян Пенев, 2002.

Сборникът е обобщение на работата по съвместния българо-френски проект между БАН и CNRS „В търсене на митичната тъкан”, с участие на български, френски и белгийски учени.

3. *Сред текстовете и емоциите на Българското възраждане*. Сборник в чест на проф. Румяна Дамянова. Съст. и ред. Н. Капралова и Д. Господинов. София: Изток-Запад, 2009.

В сборника участват петдесет автори от водещи български и чуждестранни научни институции.

III. Статии.

III. 1. В български издания.

1. Един светъл образ. Жените през Възраждането. – *Век 21*, бр. 48, 1993.

Представен е животът и делото на възрожденката Елисавета Караминкова.

2. Съвременен прочит на проблеми от българската литературна история и култура. (рецензия). – *Български език и литература*, 1995, кн. 6, 59–62.

Рецензия за научните сборници *Тодор Пеев. Научни изследвания и Печат и литература. 150 години българска журналистика*, създадени от Секция „Литература на Българското възраждане” в Института за литература – БАН през 1995 г.

3. Спомоществователството – неделима част от литературния, културния и социалния живот през XIX век. В: *Възрожденският текст. Прочити на литературата и културата на Българското възраждане*. Сборник, посветен на 70-годишнината на проф. Д. Леков. София: Сребърен лъв, 1998, 228–235.

Проследяват се характерните черти на книжовното спомоществователство през Възраждането.

4. За етикета и зад него (какво разказват писмата от запазеня личен архив на семейство Караминкови). В : *Майки и дъщери*, София: Полис, 1999, 139–153.

Проследява отношенията между Елисавета и Христо Караминкови въз основа на запазените писма от личната им кореспонденция.

5. За безспорните цитати (библейският текст в предговора на *Христоития* от Райно Попович). В: *Традиция, приемственост, новаторство. В памет на П. Динеков*. София: АИ „Проф. Марин Дринов”, 2001, 407–414.

Анализиран е въпросът за присъствието на библейски цитати в известния предговор на Райно Попович като условие за неоспоримост на авторското му слово.

6. Към дълбините на вълшебната приказка. В: *Разночетенията на текста. Юбилеен сборник в чест на 60-годишнината на проф. д-р Кирил Топалов*. София: УИ „Св. Климент Охридски”, 2003, 495–502.

Вълшебната приказка се разглежда като „Велик код”, позволяващ множество изследователски пластове.

7. Мотивът за благодарния мъртвец в словесната традиция на южните славяни. (В съавторство с Д. Димитрова-Маринова.) В: *В памет на Пейо Димитров. Трудове на катедрите по история и богословие*. Том 5. Шуменски университет „Епископ Константин Преславски”. София: АИ „Проф. Марин Дринов”, 2003, 118–126.

Мотивът е изследван в сравнителен план въз основа на фолклорен и литературен материал.

8. На прага на присъединяването към Европейския съюз. – *Литературен вестник*, год. 14, бр. 23, 9–15. 06. 2004 г.

Рецензия за книгата на Симеон Хаджикосев *Западноевропейска литература. Част втора*.

9. Думи – пари, думи – памет или *венец безсмъртия* за книжевното спомоществование. В: *Пари, думи, памет*. София.: Кралица Маб, 2004, 84–95.

Изследвана е връзката между спомоществователството и текстовете, в които то е възвеличавано от възрожденските книжовници за насърчение на щедростта.

10. Хоризонти на очакване и поле на рецепцията: за писмениците през Възраждането. – *Български език и литература*, 2004, кн. 5, 10–15.

Представена е една от първите възрожденски полемики по езиковия въпрос.

11. Спомоществателите. В: *170 години от рождението на Любен Каравелов. Юбилеен вестник*. София, септември 2004.

Представени са спомоществателите на Любен Каравелов.

12. Спомоществованието за драмата „Люкреция Борджия” от Виктор Юго в превод на Константин Величков и Георги Николов. В: *Константин Величков и неговото време. Национална научна конференция*. Пазарджик, 2005, 123–130.

Анализ на данните от спомоществателския списък на превода на К. Величков и Г. Николов.

13. Родът Шишманови във възрожденското спомоществателство. В: *Иван Д. Шишманов – форумът. Шишманови четения. Книга 1*. София, Карина М, 2005, 218–224.

Проследено е с конкретни данни от публикуваните списъци участието на членовете на рода Шишманови в спомоществателството през Възраждането.

14. Спомоществателите на Любен Каравелов. В: *Българско възраждане. Идеи – личности – събития*. Годишник на общобългарски комитет и фондация „Васил Левски”, т. 7, София, 2005, 65–69.

Представя подробни данни за спомоществателите на Любен Каравелов.

15. Дарители и дарени. – *Литературен форум. 150 години от рождението на Константин Величков*. Юбилеен вестник, 2005, с. 14.

Поставя проблема за даровия обмен през призмата на спомоществателството.

16. Спомоществателството и нормата през Възраждането. В: *Историята и книгите като приятелство. Сборник в памет на Митко Лачев*. София: Гутенберг, 2007, 313–334.

Анализиран е проблемът за изграждането на литературната и културната норма

през Възраждането, като са представени десетте най-масово подкрепени книги за периода 1806-1856 г.

17. Шишманови четения 4: Иван Д. Шишманов – култура и политика. – *Българистика*, 15, 2007, 81-83.

Рецензия, представяща проекта „Иван Д. Шишманов и модернизацията на българската хуманитарна наука” и проведените в Свищов четвърти Шишманови четения.

18. Дарителството и спомоществователството през Възраждането. В: *Сред текстовете и емоциите на Българското възраждане. Сборник в чест на проф. Румяна Дамянова*. София: Изток-Запад, 2009, 490-502.

За пръв се поставя проблемът за връзката между дарителството и спомоществователството, видяна като културна непрекъснатост и приемственост.

19. Bulgarian Readers during the first half of the 19th Century. In: *Literary Knowledge and Open Horizons. Expectations and Prospects*. София: Боян Пенев, 2011, 74–95.

Обзорно концептуално представяне на проблематиката на възрожденското спомоществователство.

III. 2. В международни сборници.

1. *Безсмъртната вселена / L'Univers immortel*. Сборник по случай 90-годишнината на Клод Леви-Строс. Съставителство, редакция, предговор и превод на френски Н. Капралова (на български и френски език). София : Карина М, 1998. Предговор, с. V-XVI / Preface, p. V-XVI.

Предговор, посветен на живота и делото на Клод Леви-Строс.

2. « La souscription pour des livres traduits du français au XIXe siècle ». In : *Interférences historiques, culturelles et littéraires entre la France et les pays d'Europe Centrale et Orientale (XIXe–XXe siècles)*, Sofia : Editions académiques “Prof. Marin Drinov”, 2000, pp. 137–150.

Представено е спомоществователството за френски книги през Възраждането.

3. « Le rôle des traductions dans la construction du champ scientifique national ». In : *La France, l'Europe et les Balkans : crises historiques et témoignages littéraires*. Sofia : Editions de l'Institut d'Etudes Balkaniques, Artois : Artois Presses Université, 2002, pp. 281–289.

Изследвана е ролята на преводите за изграждането националното научно поле въз основа на възрожденските преводи и спомоществователството за тях.

4. Вълшебната приказка и масовата литература. В: *В търсене на митичната тъкан*, София: Боян Пенев, 2002, 70–86 (на български език) ; *Le conte merveilleux et la littérature de masse*, 67–82 (на френски език).

Анализира се връзката между вълшебната приказка и любовния роман на структурно равнище през схемата на Вл. Проп за функциите на героите.

5. Компютърна обработка на спомоществователските списъци по старопечатните книги от XIX век. В: *Библиотеката минало и настояще*. Юбилеен сборник, посветен на 125-годишнината на Народната библиотека “Св. св. Кирил и Методий”. София, 2005, 336–339.

Представена е програма за компютърно обобщаване и обработка на данните от спомоществователските списъци.

6. « Danse et parole dans l'histoire culturelle de la Bulgarie moderne ». In : *Traditionnel, identité, modernité dans les cultures du Sud-Est européen : la littérature, les arts et la vie intellectuelle au XXe siècle*. Sofia/Artois : Editions de l'Institut d'Etudes balkaniques/Artois Presses Université, 2007, 306-312.

Проследява връзката между танца и словото за него в българската култура в текстове от различно време.

III. 3. В чужбина.

1. « Le motif du mort reconnaissant dans la tradition littéraire des Bulgares ». *Cahiers de littérature orale*, n° 46, 1999, p. 209–216.

Анализиран е мотивът за благодарния мъртвец. Статията предлага на фреската научна публика превод на приказката, записана от Марко Цепенков „Кален, мокър – не те познавам”.

2. Носталгия и усилия: една антология на класическата българска поезия на френски

език. В: *Wiener Slavistisches Jahrbuch*, Band 55, Wien: Verlag der Osterreichischen Akademie der Wissenschaften, 2009, 25-33.

Представена е антология на българската поезия, съставена и преведена на френски език от Ерик Караи́лиев; проследени са успехите и слабите места в превода.